

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 frt, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLozsvÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 61 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Nemer-Markt 11. sz.) Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyitási díj:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A „Gaz. Tr.” ismét hóbortoskodik.

— A „Gaz.” ritkán előforduló lucidum intervallumaiban párszor bevallotta, mily nagy ellensége a román nép alsóbb rétegeinek a szesz; odáig azonban maig sem jutott el, hogy azt is bevallja, miszerint a nemzet felsőbb osztályainak is, így tehát egyetemének az a legnagyobb ellensége, ki mindig hü-bele-balázs prolitkát prédikál, mindig a szenvedélyeket igyekszik felkorbácsolni, s midőn azután csak úgy szikráznak a belsőbb körökbe vont borzos fejek, akkor maga is neki kapaszkodik az államférfiúi színre festett aszagnak, a nézők mulattatására, tulajdonképp ébren elboldondítására. Nem tudjuk, olvasta-e már a „Gaz.” legújabbban felmerült Sp. F. nagysága a híres kötélánczosné, Braatz Eufrosina szerencsétlen végét, ki a netovábbat is elérte volt a légies egyensúlyozásban, de mivel az alap gyenge volt halálra zuhant — körül-belől ily végzetes salto-mortale vár azon politikusokra is, kik csak azért, mert önmaguk elkábulnak a szenvedély dühétől, a jámbor olvasókat is minden áron szeretnék megmaszlagolni, hogy köztük és belőlük jobban halászhasznanak; ezeknek a lábai alatt a román nép és higgadt értelmiségének józansága metszendi ketté a sodronyt, melyet ők a gyűlölet által nyujtva, s ábrándozás által sodorítva valami erős alapnak hisznek, hirdetnek.

Lebujabban eredeti mutatóványt látnunk e jó arak egyikétől, ki mások fején járva, s saját esztét szélnek eresztve hátmögött csak úgy ujjal mutat a mások „láb”-jaira (nagyobb terjedelmű szántókat szoktak az erdélyi részeken „láb”-nak nevezni) — holott ő a magán alig bír megállani, s különösen a politikai téren úgy lábatlanodik, hogy követői oda adják barázdáikat — a nagyobb ígéret fejébe, eldobják saját nevelt csirkéjüket a Krupp-ágyú lőtárolán is túlhaladt tuzok pecsenyéért.

Ez a Sp. F. „egy felelet” című ciklik zsinogén indul légi utra a „Gaz.” 54. számának hasábjain, azt véli, hogy a „Pesti Napló”-nak felelt meg, pedig volt-e kép önmagát felelt le, mert beszél, de maga setudja mit.

Alkotmányos, sőt absolutisticus államokban is joga van mindenkinek a haza javáért dolgozni, meggyőződéseit a törvény határai közt terjesztetni, így szól: ezt bizony senki el nem vitatja Sp. F. úrtól sem a „Gaz.”-tól. Hanem vajlon „a törvény határai közt” mozognak-e azok, kik az illetékes uton hozott, és szentesített törvényeket semmieseknek hirdetik? Ezt jőzan észszel senki sem állíthatja; mivel pedig Sp. F. ur és „gaz.”-i társai ezt így szokták tenni, önmagukat sorolják azok közé, kik a törvény határain kívül kóborolnak, eddigelé mint látjuk, büntetlenül. Hogyan akarnak e nagyra termett férfiak államunk egyik alaptörvényét, az uniót érdeklőt „módosítani”, ezt is tudjuk mindnyáján — nem maradna belőle egyetlen életrevaló betű se.

Vannak Sp. F. urnak sérelmei is, melyekkel mostani törvényeinktől való idegenkedését mentegetni próbálja.

Pénzügyi kiváltságnak nevezi azt, hogy a székiek kis üstekkel főzhetnek pálinkát. A kis üsteklen lejárattott pálinkát jobbízűnek mondják, van tehát oka Sp. F. urnak a panasza. Hanem mielőtt ezen székely „pénzügyi kiváltságon” szerfelett felindulna, — mielőtt szemet szurna nála az, hogy az elaprósodott birtokú székiek e kis üsttel tartja fenn családját, jól megmiveli kis gazdaságát s pontosan teljesíti polgári köteleit községe, széke és az állammal szemben, — ám tekintsen körül kissé jobban a terjedelmes mosiákkal bíró román polgárok faluiban.

Találni fog kocsmákat, melyek a látogatottabb városi kávéházakhoz hasonlóan, soha se látnak szükségget ivó vendégekben, a hét minden napján, az éj minden óráiban. Találni fog rozslu elkertelt piszkos udvarokat, burjánnal benőtt telkeket és kerteket, melyekben a gazdasszony az olyannyira szeretett hagymát és salátát is elfeledt ültetni; esznek ily csemeget, csak ha kapnak az „udvar”-ból, tojásért. Látni fog lehető leggyarlóbban megművelt külső földeket s a termés begyűjtésekor látni fogja, hogyan telik lezlik polgártársunk csúre, kasa pálinkával, azaz, hogy annak terményekben fizetett árával, ha csak már a föld maga is nem változott át szeszszé. E látományokat csak azért soroltuk fel, hogy figyelmeztethessük Sp. F. urat arra, hogy ha a románokat közgazdasági téren akarja valamire buzdítani, a kis üsttel való főzést hagyja utoljára; mert tegye kezét szivére és vallja be, hogy az általunk érintett jelenségek napról napra szaporodnak, kivált ott, hol a dacoromának sokat mozognak, biztatnak, tehát e fájdalmas észleletek nem szorványosak.

Sp. F.-nek a választási törvény ellen is van kifogása; méltán, az nem is tökéletes; de az általa megpendített szempontból sérelmet találhat benne nemcsak a román ajku; ennek revisiója úgy is küszöbön áll, tehát a sérelem is elenyészend.

A mit a nemzetiségi törvényről s az unio egyoldalúságáról mond, ez már hóbort sublimior; százezerszer meg volt ez állítás czáfolva; jegyezze meg Sp. F., hogy az állhatatosság nem makacsság, s hogy ez utoljára is rosra vezet.

A „Gaz.” lovagja nagyon felháborodik, midőn megemlékezik Tisza K.-nak — mi nem tudjuk hol mondott — azon szavaira, hogy a kik román politikai nemzetet akarnak alkotni, „menjenek tul a határon.” E lelki állapotban azután ilyformán okoskodik

azokat a románokat, kik nem bírják a magyar nyelvet kizárják a közhivatalokból, ha másként képesek is arra; magyarokat pedig alkalmaznak román vidékeken, ha nem is tudnak románul; tehát a 3 millió románának meg kell tanulni magyarul, ha a köztintzmények hasznában részesülni óhajt.

Az bizony nagy sérelem lehet Sp. F. ur előtt, hogy Magyarország az ő államai tisztviselőitől megkívánja a magyar nyelv tudását; hanem csak nyugodjék meg ebben, így van ez világszerte: az egy Babel tornyát se tudták a sok nyelvek felépíteni, az államot sem lehetne tisztele kormányzati nyelvvél igazgatni; azután, ha a románok magyar államhivatalt követel, ha ez még magyarul se tud, miért veszi rossz neven, ha itt-ott talál egy-egy a néppel közvetlen nem érintkező magyar államhivatalnokot, ki a román nyelvet nem bírja, mert a megyei ember mindegyik tud románul; az ilyen furcsa okoskodás nem igen méltányosan oszt a jogegyenlőség nevében.

Az önmagát lefelelő ur még azon is kesereg, miért adnak Budapest szépítésére milliókat, míg a román városoknak jut „másfél semmi.” Ez a tudós vezérczikkező t. i. nem is sejt, hogy Budapest Magyarország fővárosa, a román városok pedig (pardon Balázsfalva!) — másfél semmi, tehát nincs kinek s minek jussan az ő szépítésére.

Felelkező Sp. F. a „dacorománaságot” egyszerű etno-topografico-historiai elnevezésnek mondja. Bécs felé — mint mondja — azért gravitálnak, mert a fejedelemtől várják azt, hogy az önző magyar pártokat rendre utasítandja, fölülbe dörögven: Justitia regnorum fundamentum! Azután miért is ne gravitálhatnának a románok Bécs felé, hisz a magyarok is ezt teszik; hát Klapka nem kereskedett-e Berlinben is? Beszél arról is, hogy a magyarok is elfogadták volt a februári alkotmányt, s nagybőlozen azzal végzi kérdészt: „mi lenne ma vagy jövőre belőletek magyarok, ha a Tiszától Brasóig, avagy éppen a Feketetengerig románok helyett németek vagy szerbek képeznék a többséget?”

Ezt fogas kérdéseknél is nézhetnők, ha Sp. F. ur eszmemeneténél előzményei nem mulatnák, mily kevésse van a t. cziklirő tisztában önmagával. Különben is mi lenne belőlünk, ha... ha... ez későbbi kérdés; első az, mik vagyunk ma; ezt kellene Sp. F. urnak és társainak jól meglátni, akkor sokkal jobban rendezhetnék a magok s nemzetök ügyeit is; ép az a baj, hogy nem azt nézik mik ma, hanem mikké lehettek volna, ha Róma világaluralma maig tart, — vagy mivé lehetnének, ha többen, igen igen sokan és nagyon nagyon miveltek lennének — például mint a németek, vagy az oroszok.

Kérdést kérdésre tehetnénk Sp. F. urnak, hanem már is igen hosszasan foglalkoztunk vele; nem ő érette, hanem azon politikai fanaticusok kedveért, kik még ma sem látták be, hogy az a román, ki Magyarország államoszlopait óhajtja megigatni; ki azt a sorsot szeretné megjutítani, melyet a mohácsi vész hozott volt ez országra — nem lehet őszinte barátja a román népnek, s ha még a jóakarát meg is lenne benne, a bölcsesség teljesen hiányzanék nála, mert ez a Magyarország közös védvára románoknak és magyaroknak egyaránt; ezen kívül számunkra nincsen hely, a ki tehát ezen út rést, az vagy hiu bolond, vagy gonosz áruló.

A bírósági szervezés előkészületei.

Az igazságügyi miniszterium a bírósági szervezés előmunkálataira nézve két rendeletet bocsátott ki, melyek egyikében a törvényhatóságok felhívtak, hogy területeiknek a járásbírók között leendő beosztása iránt javaslatot tegyenek és azt folyó évi augusztus 20-ig az igazságügyminiszterhez fölterjesszék. A másodikban az első folyamodású bíróságok elhelyezésére szükségelt előmunkálatok megtételére hivatnak fel a törvényhatóságok. A rendeletek szövege ez:

I. A szervezendő kir. bíróságok székhelyei a m. kir. miniszteriumnak folyó hó 10-én kelt s a törvényhatóságokhoz leküldött rendelete által megállapítva lévén, — a szervezési munkálatok kivitele czéljából föl hívva a közönséget, hogy területeinek a járásbírók között leendő beosztása iránt javaslatot tenni s azt a f. é. aug. 20-ig hozzám fölterjeszteti sziveskedjék.

Czél szerűnek látom ezen eljárásnál leendő használat végett a f. é. 1. számú föl hívásom folytán fölterjesztett beosztási tervezetet % alá mellékelve leküldeni.

A javaslat megtételénél a következő elvek szolgáljanak irányadóul:

1. tekintetbe veendő minden egyes községnek és népes pusztának a járásbírószék székhelyéhez való távolsága, — továbbá forgalmi és közlekedési viszonyai.
2. hasonló tekintet alá veendő a járási beosztásnál azon törvényszék, illetőleg telekkönyvi hatóság székhelye is, a melyhez az illető járás tartozik;
3. a községek és népes puszták lehetőleg aképp osztassanak be a járásbírószékhez, — hogy ez utóbbiak népességére nézve aránytalan különbség ne támadjon;
4. minden község és népes pusztát a beosztásban, — és pedig minden egyes járásra nézve külön — világosan ki legyen téve, pontos statisztikai adatok nyomán a 2. alatti rovatok szerint.

5. miután az 1871. XXXII. t. cz. 5. §-a szerint mind a törvényszékek, mind a járásbírók körület-köréi olyképp kerekítendők ki, hogy azoknak minden egyes részei egymással közvetlen kapcsolatban álljanak, a közönség külön jegyzékben mutassa ki a törvényhatósága területe által bezárt azon helyeket, a melyek más valamely törvényhatósághoz vagy több törvényhatóságok területeihez tartoznak, s tegyen javaslatot azok czél szerű beosztása iránt. — Egyszersmind az ezen helyekre nézve — a 2/. alatti jegyzékhez szükséges adatok beszerzése iránt azon törvényhatóságokhoz forduljon, a melyhez előbb az illető terület tartozott.

II. A szervezendő e. f. bíróságok elhelyezésére megkívántató előmunkálatok teljesítésénél a kir. igazságügyi miniszterium a törvényhatóságok közreműködését kívánja igénybe venni.

E czélból az 1871. jan. 1-én 1. szám alatt kelt igazságügyminiszteri leirat folytán a közönség által fölterjesztett és a bíróságok elhelyezésére vonatkozó összes iratok % a oly föl hívással küldetnek meg a közönséghez, hogy az alább elősorolt előmunkálatokat teljesítse, s erre vonatkozó jelentést legkésőbb augusztus hó végeig a kir. igazságügyi miniszteriumhoz terjessze be.

1. Az 1871. 31. t. cz. 12. §. értelmében összeírandók a közönség tulajdonát képező mindazon helyiségek, valamint az annak birtokában található minden oly szerelvény, mely jelenleg kizárólag igazságügyi czéllokra vagy oly hivatal által használatik, mely vegyes (bírói és közigazgatási) hatáskörrel bír.

2. Ha az összeírandó helyiségeken oly terhek fekszenek, melyek aránylagos részét az idézett t. cz. 32. §. szerint az állam fogja viselni: azokról szintén pontos jegyzék készitendő.

3. Ezeknek felül másolatban fölterjesztendők mindazon bérszerződészek, melyek a közönség által kizárólag igazságügyi czélokra használt helyiségeket iránt kötöttek.

4. Ha a közönség oly épületet, mely jelenleg igazságügyi czélokra nem használatik, a bíróságok elhelyezésére akár örök áron, akár bér fizetés mellett átengedni kész; a mennyiben ez még meg nem történt volna, az épület terve beküldendő s a netaláni ár- vagy bérösszeg meghatározandó.

5. Azon helyiségeket illetőleg, melyek magánosok, vagy községek részéről bér fizetés mellett avagy örök áron ajánlottak a bíróságok elhelyezésére: az illető ajánlatok a 2/. a minta szerinti kötelező nyilatkozat kiállítására szólítandók föl, s ezen nyilatkozatok a legalkalmasabb helyiség megjelölését tartalmazó indokolt vélemény mellett fölterjesztendők.

6. Különösen felhivatik a közönség arra, hogy lehetőleg oda hatni igyekezzék, miszerint oly székhelyeken, hol a bíróságok ingyenes elhelyezésére kellő ajánlat még nem tételt: az illető község, ha nem is az egész elhelyezés, legalább az arra szükséges kiadások egy részét elvállalja.

7. Arra nézve, hogy mely bíróság számára, minő nagyságu helyiség kívántatik meg a 3/. a idezárt szabályzat szolgál irányadóul.

A francia hadsereg és ujjászervezése.

A „Gaulois” következőleg adja elő a francia hadsereg erejét a háboru alatt:

Mikor a háboru kitört, nekünk volt gyalogságunk: 101 serezed, 4 ezred zuáv, 3 ezred gárdagránátos, 4 ezred gárdavoltigeurs, 3 ezred tirailleurs és az idegenek legiója 1 ezred, összesen 115 ezred. Ahhoz számítandó még 21 vadász és 3 könnyű afrikai gyalogzászlóalj.

Cousin de Montaubau (Palikao) tábornok 27 gyalogezredet állított föl, melyek közül 4 Sedannál fogságba esett.

A szeptemberi revolutio után Leffo tábornok még az új ezredek felállítását 29—39-ig rendelte el, de Gambetta vagy nem tudta ezt, vagy nem akart arról tudni, ő legalább a vidéken 59 ezredet állított fel, melyek 34—92 számokat kaptak. Párisban azonkívül három új vadász-zászlóaljat (21—23) és egy negyedik zuávezredet alakítottak volt; a vidéken pedig 30 vadász-zászlóaljat (1—30), 4 zuávezredet és két algeriai tirailleurs-ezredet. Egy afrikai könnyű lovasezred mindjárt formációja után felosztott. Cissej tbnak tehát most a következő csapatokat kell ujjászervezni: 198 gyalog serezed-keretét, 9 zuávezred, 7 gránátos és voltigeurs ezred, 5 turcos-ezred és 54 vadász-zászlóalj keretét. Az 1—33 és 40—92 serezedek kétszer vannak meg, 35—39 háromszor, 93—100 egyszer. A vadász-zászlóaljak 1—23 kétszeresek.

A hadüzenet előtt volt Franciaországnak lovasága: 6 lovas gárda-ezred, 10 vértess, 8 dragonyos, 8 dzsídás, 12 lovas vadász, 8 huszár, 4 afrikai lovas vadász ezrede, összesen 60 ezred a spahik nélkül. Volt tehát 114 lovas ezred keret, de sok csak a papiron figurált s Cissej tbnak nem került sok fáradságba azok felosztatása. Voltak olyan ezredek is, melyek csak 1—2 századból állottak.

Az életbe léptetendő ujonczállítás rendszer most élénken foglalkoztatja a közvéleményt. Már eddig husz rőpirat jelent meg e tárgyban, mely mind tisztól veszi eredetét; a hadügyminiszter azonban még nem határozta

el magát. Minden arra mutat, hogy az általános védkötelesség rövid szolgálai időtartammal el fog fogadtatni.

Ezen elv mindazáltal oly kevésse felel meg a lakosság erkölcsöinek és hajlamainak, hogy már most is a nemzetgyűlésen azon indítvány tételt, hogy azok, kik 1870-ben lettek besorozva, ne essenek már az általános védkötelesség alá.

Franciaország jelenlegi hadserege Párisban ötven ezer ember és tizenötezer zsandár és rendőr, Algirban hetven ezer, Lyonban harmincz ezer, Versaillesben harmincz ezer, a többi városokban ötven ezer, összesen tehát kétszáz negyvenöt ezer ember.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Felad. jul. 27. 11 ó. 20 p. d. e. — Ér. 27. 1 ó. 20 p. d. u.

Páris, jul. 26. A commune által meggyilkoltak nevei emléktáblákon megörökítetnek.

A marseillei haditörvényszék 8 lázadót elítélt. Guibert párisi érsekké kineveztetett.

München. A német államok megszűntetik az eddigelé egymásnál tartott követéségeket.

Versailles. A pápai nuntius feszült lábon áll Thierssel, azt veti a francia kormány szemére, hogy csak szép szóval tartja a pápát, de semmit se tesz érette.

Róma. A francia püspökökre nagy a harag a Vatikánban, lanyhaságot vetnek szemökre; leginkább Dupanloupot vádolják a csekély erélyért, melyet a francia episcopatus a szentszék ügyének védelmében tanusít.

Flórencz. A francia kormány nem csak hogy elismerte a jelen status quot, hanem azt is, hogy Italia elegendő garantiákat nyújtott a pápának.

Legujabb táviratok.

Bécs, jul. 25. Hir szerint a világiállításra dr. Than minisiteri titkár nevezetnének ki irodavezetővé, dr. Pisling a hírlapokkal való közlekedésre. Dr. Plasur elnöki titkár lesz, s a nemzetközi közlekedést közvetítendő. B. Schwarz udvari tanácsos, a bécsi világiállítás vezetője titkos tanácsosi méltóságot nyert.

Bérm, jul. 25. A nagy katonai laktanya tüzvész következtében elpusztult.

Versailles. jul. 25. Hir szerint Favre helyett Broglie herczeg lesz a külügyminisiter.

München, jul. 25. Daxenberger államtanácsos megbízott a külügyminisiterium ideiglenes vezetésével.

Páris, jul. 25. A hadügyminisiter egy rendetele állandó bizottságot állít fel fegyverek és más hadiszerek megvizsgálására.

Madrid, jul. 25. A Zorilla minisiterium végleg megalakult.

Páris, jul. 25. Több külhatalmi nagykövetek és ügyviselő abbéli kívánatára, hogy a külföldi foglyok sorsa mihamarább eldöntessék, Favre megígérte, hogy ezekre nézve az eljárást siettetni fogja.

KÜLFÖLDI HIREK.

A „N. fr. Pr.” Londonból jelenti: Disraeli az alsóházban a kormány ellen egyenes bizalmatlansági szavazatot akar indítványozni. Az indítvány itt valószínűleg megbukik, de a felsőházban Richmond herczeg egy hasonló indítványa valószínűleg el fog fogadtatni.

A „Journal Officiel” szerint a Somme, Alsó-Szajna és Eure megyéknek a poroszok általi odahagyatása a német hatóságok által, Thiers Mantauville tábornokhoz intézett kérelme következtében rendeltetett el. Ez utóbbi a kérelmet a császárhoz utasítá, ki, mint mondják, táviratilag azt válaszolá, hogy Thiers levele tekintetéből, ő elrendelte a 3 megye tüsténti odahagyását, a nélkül hogy bevárná a hadi kárterítés első másfél milliárdjának teljes felzétését.

Rouen-, Amiens- és Evreuxból kelt levelek örömnnyilvánításokat jelentenek, a poroszok elvonulása alkalmából, kiknek szokott magaviselete a lakosságot igen föl ingerlé. — Joinville-le-Poreiban újolag összeültközések történtek a lakosság, s a német katonaság közt. — Több személy megsebesitetett. — A lapok constatirozzák, hogy a megszállás meghosszabbítása csupán növelheti a francziáknak a németek elleni gyűlöletét.

Páris, jul. 24. A katonaiskolákban a jövő évtől kezdve egyszerű módosítások fognak életbeléptetni s első hely fog adni az idegen nyelvek tanulásának. Az altisztek előtt pedig szigorú vizsgálat mellett sokkal szabadabb tér nyitattik az előhaladásra.

Chambord gróf francziországi politikai ügynökeinek nagy része lemondott működéséről, a gróf manifestuma óta.

Mint mondják, a legutóbbi háboruban parancsnokságokat viselt összes francia tábornagyok- és tábornok-

koknak szabadságukban álland, félfizetéssel, vagy nyugdíjjal visszavonulni, Leboeuf kivételével.

Pétervár, jul. 24. Itten hatvannégy egyén van vizsgálati fűdság alatt, kikre azon vád nehezu, hogy Moskvában nemzetközi fiók munkás egyeletet állítottak fel a geni mintájára.

UJDONSÁGOK.

A „Kolozvári Közlöny“ augusztus-december folyamára előf. 5 frt. o. é.

— **Honvédelemk.** A Buda vára alatt elesett honvédek számára állítandó siremlék ügyében alakult bizottság teljes buzgalommal rajta van tervének valósításán. Halász szobrász már el is készíté az emlékszobor mintáját. Ez egy honvédet jelképez, ki a várfokon állva, baljában magasán lobogtatja a zászlót s jobbájában kardot tart. A közönség részvételtől függ már most az emléklestésülését előmozdítani.

— **Budán** mult kedden minisztertanács tartott, melynek főtárgyát a Budapestet összekötő vasut képezte.

— **Hoffmann Pált,** a pesti m. k. tudományegyetem jogkari tanártestülete a jogi kar jövő évi dékánjává választotta.

— **A hivatalos lap** jul. 25-iki száma közli a magyar delegációnak a közös kiadásokra nézve hozott s ő felsége által szentesített határozatait.

— **Albert herceg marschallbotja.** A marschallbot, melyet Albert szász herceg a hadesapatonk ünnepélyes bevonulásakor kezében tartott, történeti érdekű. E bot Sobieskié volt, Bécsben őriztetett s Vilmos császár kérte el e herceg számára Ferencz József királytól. Sobieski, ki a szászok élén Bécs alatt küzdött, az egyetlen szász marschall volt.

— **Nyilatkozat.** Nagy-Várád és Kolozvár közt a vasuti rendes teherszállításnak a közbejött árvek miatti fennakadása megakadályozta Kolozvár Története című művemnek Pestről e hónap 20-kára ide Kolozvára megérkezését, és így az e napon szétküldés lehetlenné lett; ma azonban már részint itt van, részint érkezében, s pár nap múlva itt helyben kiadható, valamint a vidéki megrendelőknak is elküldhető lesz. Kérem az olvasók szives elnézését az elemek által okozott késedelemért. Kolozvárt, jul. 27. 1871. **Jakab Elek.** *)

— **Orosz-Lengyelországban** kiűtött a cholera.

— **Folyó évi augusztus** hónap az ezüst árkelet pótlék valamennyi, ennek beszedésére jogosított, és e jogot igénybe vevő vasutakon a magyar korona területén 20%-al lesz számítandó. Pesten, 1871. július 25-kén. A vasuti és hajózási m. kir. főfelügyelőség.

— **Az országos képművészeti társulat** az idén valósítja régibb üdvös tervét, melynél fogva a vidéki nagyobb városokban főktárlatokat rendez. E főktárlatok elseje legközebb Aradon nyílik meg, egyidejűleg az orvosok és természettudósok nagy gyűlésével, a mi igen szerencsés gondolatnak mondható, September-

*) A lapok szerkesztőit tisztelettel kérem e „Nyilatkozat“ közlésére.

ben Nagyváradra, októberben Debreczenbe költöztetik a mintegy 70 darab szép festményből álló kiállítást, köztük a kormány által vásárolt külföldi képek, s Weber Ferencnek az ismét sorsolásra megvásárolt hatásos szép történelmi festménye: Szigetvár végercezei. A vidéki tárlatok rendezését az egyet buzgó titkára Telepy Károly vállalja magára.

— **A szabadságos és tartalékos katonák**nak f. év augusztus és szeptember hónapokban 20 napi folytonos katonai élelmezés mellett és ebbe beszámítandó 14 napi hadgyakorlatokra való behivatásuk, a hadügyi miniszterium rendelete szerint következő módon eszközölendő: Berendelő 1) az 1863, 1865. és 1870. évbeli minden tartalékos, 2) mindazon tartalékos katona, ki 1870. évben a hadgyakorlatra behivatott, de bár mi oknál fogva meg nem jelent s a gyakorlatról elmaradt és 3) mindazon 1869. évi szabadságos katona, ki csupán 8 heti tanításban részesült és azóta egyéb katonai szolgálatot nem teljesített.

— **A budai lövölde száz éves jubileum** ünnepélyét augusztus 17-én kezdi s 23-án végzi be esti 6 órákor. Részt vesznek benne az ország valamennyi lövöldejének küldöttei azért is, hogy az országos lövészegylet megalakíthatassék. Az ünnepélyre jövők vasuton s gőzhajón árleengedésben részesülnek. Az ünnepély részvétijegye 1 ft.

— **Indokolás.** A Margitszigeten egy ur vacsorál. Étkezés után oda hívja a pinczért, hogy majd fizet. A pinczér 86 krt számít, holott a számla csak 56 krt tesz ki. Az ur figyelmezteti a pinczért, hogy 30 krral többet számított, miut a hogy dukál. „Bölcsen tudom uram — válaszolt a pinczér — de mikor hat gyermekem van odahaza.“

— **Yolsván,** Gömör megyében kir. távirai állomás korlátozott nappali szolgálattal nyújtott meg.

— **Mibe került a párisi commune?** Francia lapok szerint az egész ország 866.000.000 frkra rug. Csak a com. kiadásai kerek számban 56.000.000 frankot tesznek, a kereskedelem és az ipar veszteségei 200.000.000 frankra becsültetnek, a hamuvá égetett középületek és a ledöntött emlékek 114.000.000 frankot képviseltek, az egészen vagy csak részben legégett házak 112.000.000 frankra tétetnek.

— **Az északamerikai** egy. államok bevándorlási statistikájához. Young Edward a new-yorki statisztikai hivatal igazgatójának legújában megjelent kimutatása az utolsó 50 évre nézve az amerikai bevándorlásokról a következő nagy fontosságú táblázatokat hozza:

	Nagyméretország	Nagybritánia.
1820—30	7,728	81,827
1831—40	153,454	383,191
1841—50	434,626	1,047,763
1851—60	951,667	1,338,093
1861—70	822,007	1,106,976
	2,368,483	3,857,850

A bevándorlók összes száma 1820-tól fogva 7,803,865. 488,643-nál a nemzetiség nem tudatik. Nevezetesen, hogy utóbbi években a német bevándorlók száma tullesz minden más nemzetiségén. Az utóbbi 10 év alatt a németek

ismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak.

Elismervény sz. 57,942.
Glainach, július 14. 1867.
Borzasztó gyomor- és idegbajomban, Isten után egyedül az ön **Revalsciére** jének köszönhetem életemet. G o d e z J á n o s, a glainai plébánia provisor.

U. p. Unterbergen, Klagenfurt mellett.

Elismervény sz. 62,914.
Weskau, september 14. 1868.

Miatán idült aranyér, májbetegségek és dugulás ellen évek óta minden lehető orvosi segélyt siker nélkül használtam, kétségbeesésemben azon Revalsciére-jéhez

évenkénti átlagos száma 83,000, irlandiak 77,000, angolok 21,000, britamerikaiak 16,000, skandinávok 13,000, skótok 3700. Valamennyi bevándorló felénél több a brit alattvaló; egyharmada német, a többi nemzetek számára mindössze egyhatod marad.

— **Többszörös szerencsétlenség.** A napokban Vasmege Csém községében egy társaság volt az urasági vadászni, kinek laka a falun kívül fekszik. A társaság épen kocsihoz készült ülni, hogy vadászatra ránduljon, midőn lármat hallanak, hogy a faluban tűz van. A lovakat a kocsihoz ki, s egy közügyben volt fecskendő eléfogták; egy kocsi megindult vele sebes vágatva a falu felé. A faluban a lovak megvadulván, neki bokroskodtak, a fecskendőt felfordították, s ez a kocsihoz kerülve, ezt agyonnyomta. Nyomban a fecskendő után a vadász vágatott lóháton. Lova a fecskendő felborulára gazdáját levelette s rutul megrugdosta. Még ez mind nem volt elég; a vadászok udvarán egy másik kocsi is volt a vadászok töltött fegyverével, s rajta egy cseléd aludt, ki a tűzi lárma felébredvén zavarában oly szerencsétlenül bonyolódott lábával a fegyverekbe, hogy azok egyike rángatása közben elszűt, s a töltés a cseléd másik lábát találta.

— **Emlékszóbor Lulunak.** Lulu sem hitte volna, hogy még életében emeljenek neki szobrot; — mint sok más — megtörtént ez is a nap alatt. A saarbrückeni csatatéren, azon a helyen, hol Napoleon kedves fiacskáját az „uralkodói kötelességek“ oktatta, s hol az „roppant hidegvérűséggel“ hallgatta a golyók füttyölését, s hol, mint mondják, még egy mitrailleuse-t is elsűtött — egy kedélyes brémai polgár emlékkövet állított ily felirással: „Lulu 1. szereplése. 1870. aug. 2.“

— **A halandóság Európában.** A halandóság Európa nagy városaiban az idén igen jelentékeny számokban szerepel. Londonban minden ezer emberre esik 61 haláleset, Berlinben 47, Nápolyban 34, Bécsben 31, Liverpoolban 29, Brüsszelben 29, Párisban 22. Ezen összehasonlító számokból láthatni, hogy a halandóság Londonban és Berlinben legnagyobb, míg Párisban egész váratlanul legkisebb. London és Berlin szokatlan nagy halandósági szám arányát az ott uralkodó ragályok idézték elő; Nápolyban a kolera ragad el jelentékeny számú áldozatokat; míg Párisban ez idő szerint sem valami veszélyes járváay, sem ragály nem uralkodik.

— **Az orosz czárt,** ki most Németországban van, a legközelebbi szerdára várta Varsóba. Fogadtatására Edelsheim tábornok is el fog menni, hogy őt üdvözölje az osztrák-magyar uralkodó nevében. A varsói polgárokhoz már szétküldött a rendőrség által a szigorú parancs, hogy a czár tiszteletére minden ablakot világítsanak ki. Hozzátehetik, hogy „megengedtetik“ a császár jelenlétét zene által is ünnepelni. A varsói polgárok még más oldalról is költségbe kevertetnek a czár megérkezése folytán. A rendőrség ugyanis arra kényszeríti a háziurakat, hogy házuk homlokzatát ujittassák és csinosítsák ki, s a kereskedők és gyárosok kényszerítetnek függönyeiket e czéltól átadni.

— **Dr Schwarz Károly** gothai udvari főpap „Zur Geschichte der neuesten Theologie“ című

nagybecsű munkának magyar fordítá sára hirdetnek elő fizetést **Kovács Albert** pesti ref. theol. tanár és **Petrik Géza** kiadó. Ez a fordítvány biztos tájékozó a theologia mezején. Megjelenik még ez évben. Előfizetheti október 1-ig 4 frttal o. é., a bolti ár 5 frta határozottat.

Kolozvári piac. Egy pár szép ökör 480 forint. Egy pár közepes ökör 390 forint. Egy pár szép tehén 280 forint. Egy p. közepes tehén 200 ft. Marhahús fontja 22 kr. Borjúhús fontja 18 kr. Egy p. szép disznó 140 forint. Egy p. közepes 100 forint. Egy pár süldőmalac 30 forint. Disznóhús fontja 26 kr. Szalonna, nyers mázsája 35 forint. Szalonna, száraz mázsája 40 ft. Szalonna, füstölt fontja 48 kr. Fagygy mázsája 25 ft 50 kr. Zsir, közönséges kup. 1 ft. — kr. Házjsir kup. 1 ft 10 kr. Lúdzsir kup. 1 ft 20 kr. Széna, szekere 5 ft. Szalma, szekere — ft. Fa, száraz, hosszú öle 24 ft. Fa, száraz, rövid öle 13 ft. Nyersfa szekere 3 ft. Egy pár pulyka — ft. Egy p. hizott pipe 3 ft — kr. Egy p. kappan — ft — kr. Egy p. csirke 70 kr. 4 tojás 10 kr. Deszka p. 1 ft 50 kr. Zsindely ezere 3—4 ft.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Jul. 26-ról: 5% Metalliques 59.40. 5% Nemzeti kölcsön 69.—. 1860-diki államkölcsön 103.50. Bankrészvények 767. Hitelrészvények 284.60. London 122. 70. Ezüst 121.35. Cs. kir. arany 5.84. Napoleonor 9.79¹⁰/₁₀.
Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.60. Temesi 78.20. Erdélyi 76.—. Horv.-Slavon 86.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Ny i l t t é r.

(215) 7—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierő)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülés és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és
délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám
1-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal
válasz adatik.

I. Beküldetett. 9.

Egy betegség sem képes a delicat **Revalsciére du Barry**-nek ellentállani, a mely gyógyszer és költség nélkül minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mi-rig-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vese-bajokat, gumót, aszskört, mellszorulást, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hasfolyást, álmalánságot, gyengeséget, aranyért, vízkört, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzugást, emelygést és hányást, még a terhesség alatt is, hűgylest, búskomorságot, sorvadást, oszút, közhényt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000 el-

16,994—1871.

1—3 (224)

Pályázat.

A Kolozvárótt folyó évi october hó 1-én megnyitandó állami tanítóképződe mellett következő állomásokra hirdettetik pályázat:

a) Egy rendes tanári állomásra a szám- és természettan. szakban; ezen állomással 1000 frt évi fizetés és 100 frt lakbér van összekötve.
b) Egy segédtanári állomásra, melylyel 450 frt évi fizetés jár, az intézetben szabad lakás, és az intézet köztartásánál ingyen étkezés.

c) Zene-ének tanítói állomásra 700 frt évi fizetéssel s 100 frt lakbérrel. Ezért köteles lesz a szintén Kolozvártt lévő állam tanítóképződeben is a zenét- és éneket tanítani.

d) Rajz-szépírási tanítói állomásra 700 frt évi fizetéssel és 100 frt lakbérrel. Ezért szintén köteles lesz az ottani tanítóképződeben is a rajzot és szépírást tanítani.

e) Tornatanító állomásra 400 frt évi fizetéssel.

f) A tanítóképződe melletti gyakorló iskola tanítói állomásra 700 frt évi fizetéssel és szabad szállással.

g) A tanítóképződe melletti gyakorló iskola tanítói állomásra 700 frt évi fizetéssel és szabad szállással. Ezen állomásra okleveles tanítónők is pályázhatnak.

A pályázók képzettségükről s eddigi netaláni szolgálataikról szóló okmányokkal kellően felszerelt folyamódványaikat folyó évi augusztus hó 20-ig a m. kir. vallás és közoktatási miniszterium iktatóhivatalához nyújták be.

Budán, 1871 július hó 17-én.
A vallás és közoktatási m. kir. miniszteriumtól.

1—3 (214)

Árverezési hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 16-án regge. 9 órától fogva alólirt m. k. pénzverdénél többféle szerek és tárgyak u. m.: nagyobb mennyiségű olvasztó téglék — téglétöredék és egyéb tornait tárgyak, továbbá üvegtermékek, vas-

tárgyak, ócska vas, sárgaréz, rézedények, borkő, fabutorok és sok egyébféle szerek, nyilvános szóbeli árverés útján a legtöbbet ígérőnek, azonnali készpénz lefizetés mellett el fognak adatni.

A fennmiltet eladandó tárgyak az árverés előtt és mindennap láthatók a pénzverdénél. Gyulafehérvárt, 1871 július 15-én. A magyar kir. pénzverdétől.

1—3 (226)

Pályázat.

A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetnél folyó év november 1-ével betöltendő 12 állami alapítványi és 8 intézeti szabad helyre ezennel pályázat nyitattik.

Az állami alapítványi helyekért csakis az erdélyi s kapcsolott részekben, — az intézeti szabad helyekért ellenben a magyar korona országai bármelyikében született ifjak pályázhatnak.

Felvételi feltételek: legalább 17 éves kor s 6 gymnasiumi vagy 4 reál iskolai osztálynak kitűnő sikerrel lett bevégezése; munkára képes, egészséges testalkat s jó erkölcsi magaviselet.

Az állami alapítványi helyekért folyamódványaikat, — iskolai és szegénységi bizonyítvány, — az intézeti szabadhelyekért folyamódók viszont iskolai és szülők vagyoni állásáról szóló bizonyítvánnyal kötelesek ellátni.

Az állami alapítványi helyekre befogadott ifjak az erdélyi országos alaphoz egyenkint 150 frt segélyben részesülnek s az összegért az intézetben convictus szerű berendezés mellett — mosáson kívül — minden ellátásban.

Az intézeti szabad helyekre felvett ifjak viszont évenként fizetendő 150 frtért az állami segélyben részesülő ifjakkal egyenlő ellátásban részesítetnek.

A folyamódások folyó év augusztus 25-ig a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához — Kolozvár külmonostor-utca 57 sz. — nyújtandók be.

Kolozs-monostoron, 1871 július 26-kán. Az igazgatóság.

vevők menedéket. Nem tudom a jó Istennek és önnök eléggé köszönni ezen becses természeti ajándékot, a mely reám nézve kiszámíthatatlan jótékonyaságu volt.

Steinmann Ferencz.

Táplálóból levén a húsnál, a Revalsciére felöltöknél és gyermekeknel 50-szer behozta árát gyógyszerekkel szemben.

Fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 36 1/2 frt.

Revalsciére csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében, Pesten Töröknél, Brünben Eder F.-nél, Kolozvártt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Rothschild és társa
Opernring 21.
— Bécs. —

Állampapírok, sorsjegyek, bank-, vasut- és üzleti részvények, szelvények, arany és ezüst pénzek vásárlása és eladása.

Megrendelések a cs. kir. tőzsde számára készpénz, vagy megfelelő felpénz mellett pontosan teljesítetnek.

Játék-társulatok

20 darab 1864-ki osztrák cs. kir. államsorsjegyre, havonként 8 frt. részletekben, évenként 5 huzás: 1. márczius, 15. april, 1. június, 1. september, 1. decemberben. Főnyeremény 250,000 frt. legkisebb nyeremény 170 frt. a 200 frt. Teljes befizetés után minden résztvevő kap 1 cs. kir. 1864-ki eredeti sorsjegyet.

20 darab magyar királyi államsorsjegyre, havonként 6 frt. részletekben. Évenként 4 huzás: február 15-kén, május 15-kén, augusztus 15-kén, november 15-kén. Főnyeremény 250,000 frt. legkisebb nyeremény 104 frt. a 200 frt. Teljes befizetés után minden résztvevő kap 1 magy. kir. 1870-ki eredeti sorsjegyet.

20 darab török császári sorsjegyre, havonként 6 frt. részletekben. Évenként 6 huzás: február 1-én, april 1-én, május 1-én, augusztus 1-én, október 1-én, december 1-én. Főnyeremény 600,000 franc, legkisebb nyeremény 400 franc. Teljes befizetés után minden résztvevő kap 1 török csász. 1870-ki eredeti sorsjegyet.

40 darab braunschweigi hercegi sorsjegyre, havonként 5 frt. részletekben. Évenként 4 huzás: február 1-én, május 1-én, augusztus 1-én, november 1-én. Főnyeremény 80,000 tallér, legkisebb nyeremény 21 tallér. Teljes befizetés után minden résztvevő kap 2 herceg-braunschweigi eredeti sorsjegyet.

Minden huzásra érvényes.

20-ad részletjegyek 1864-ki államsorsjegyekre, 8 forintjával, minden további fizetés nélkül.

20-ad részletjegyek magyar királyi 1870-ki sorsjegyekre, 7 forintjával, minden további fizetés nélkül.

Ötödörös 1839-iki sorsjegyekre 20-ad részletjegyek a 10 frt. minden további fizetés nélkül.

Igervények minden huzásra.

Mindenféle sorsjegyek egyenként is adatnak részletfizetés mellett.

Még csak néhány előadás.

Oroszlán-szinkör
(a középutca végén)

utolsó hét
CASANOVA FANI assz.

világhírű állatszelditőnöknek

nagy mű-előadása

az oroszlánok, hyána, párdutz és farkasokkal

4 szakaszban.

Pénztárnyitás 6. — Kezdeté 7

22—* órákor estve. (203)

3—3 (221)

Eladó

Faj-méhek

50 kosár.

Értekezhetni kül-magyarutca 235 sz. alatt

a tulajdonossal Kolozvár.